

Napredek pri natančni medicini: Projekt PROMINENT bo prispeval k boljši diagnozi in zdravljenju neurodegenerativnih bolezni ter izboljšanju življenja bolnikov po vsej Evropi

Stockholm, Ljubljana, 14. junij 2023 - Partnerji v projektu PROMINENT so napovedali začetek delovanja vseevropske pobude, ki je financirana s strani *Inovativne zdravstvene iniciative (Innovative Health Initiative – IHI)*. V okviru projekta bodo vzpostavili digitalno platformo natančne medicine za izboljšanje diagnoze in zdravljenja neurodegenerativnih in pridruženih bolezni. Glavni cilj je pomoč zdravnikom z individualizirano podporo odločanja pri ocenjevanju bolnikov z domnevno kognitivno okvaro.

Projekt poteka v javno-zasebnem partnerstvu, ki ga financira *Inovativna zdravstvena iniciativa* za obdobje petih let. V konzorciju projekta so zbrani strokovnjaki za neurodegenerativne bolezni in klinično nevroznanost, umetno inteligenco, zdravstveno ekonomiko in zastopniki pravic bolnikov. Med projektnimi partnerji so tudi nekateri od vodilnih evropskih centrov za diagnosticiranje in zdravljenje kognitivnih motenj.

Napredek pri obvladovanju Alzheimerjeve bolezni

Projekt PROMINENT se bo na začetku osredotočil na področje obvladovanja Alzheimerjeve bolezni, za katero v Evropi boleha več kot 20 milijonov ljudi. V naslednjih treh desetletjih se pričakuje, da se bo razširjenost te bolezni še podvojila. Poleg tega sta diagnosticiranje in obvladovanje bolezni zahtevna tudi zaradi velike pojavnosti drugih pridruženih bolezni, kot so na primer srčno-žilna obolenja in psihiatrična stanja. Z upoštevanjem razlik med posamezniki v genskem zapisu, življenjskem slogu in kliničnih parametrih, lahko natančna medicina ponudi možnost, da se bistveno izboljša diagnoza, prognoza in zdravljenje Alzheimerjeve bolezni.

"S staranjem prebivalstva in željo po ohranjanju dobrega zdravja starostnikov ima Evropa veliko potrebo po sistemih iz naslova natančne medicine, ki lahko podprejo zdravnike pri diagnosticiranju in zdravljenju neurodegenerativnih stanj ter nudijo podporo bolnikom in njihovim skrbnikom.", je dejal vodja projekta, dr. Linus Jönsson. "Projekt bo spodbujal razvoj digitalnih orodij in biomarkerjev, skupaj z napredno analitiko, za izboljšanje natančnosti diagnoze in napovedi razvoja bolezni, s tem pa bo utiral pot za uvedbo novih zdravstvenih tehnologij, ki bodo izboljšale življenje bolnikom in njihovim skrbnikom."

Digitalna platforma projekta PROMINENT

Osrednji cilj projekta bo razvoj digitalne platforme, ki bo izkoristila obstoječa orodja umetne inteligence za analizo slik, ki jih je razvil so-vodja projekta, dr. Jyrki Lötjönen iz podjetja Combinostics. Na podlagi teh orodij bo razvita odprta, interoperabilna platforma, ki bo sposobna interakcije s širokim naborom sistemov za integracijo multi-modalnih diagnostičnih podatkov.

Platforma, ki bo poganjala inovativne prognostične in diagnostične algoritme, bo omogočila individualizirano oceno razvoja posameznih kliničnih znakov, pomembnih za bolnike, kot tudi pomoč pri obvladovanju bolezni, ki bodo temeljili na znanstvenih izsledkih projekta. Bolniki in njihovi skrbniki bodo prejeli razumljive in njim prilagojene informacije o zdravstvenem stanju, zdravnikom pa bodo nova orodja v pomoč pri odločanju o optimalnih diagnostičnih in terapevtskih poteh.

Projekt je sofinanciran s strani pobude *Inovativna zdravstvena iniciativa (Innovative Health Initiative – IHI)* v okviru pogodbe št. 101112145. Sredstva zagotavljajo program Evropske unije za raziskave in inovacije *Obzorje Evropa (Horizon Europe)*, združenja *COCIR*, *EFPIA*, *Vaccines Europe*, *EuropaBio*, *MedTech Europe* ter podjetji *BioArctic AB* in *Combinostics Oy*.

Izvedba v praksi

Poleg vzpostavitve digitalne platforme za natančno medicino, bo projekt PROMINENT utiral pot njeni uporabi v zdravstvenih sistemih po vsej Evropi, z uporabo uveljavljenih pristopov za vključevanje zdravnikov, bolnikov in njihovih skrbnikov, predstavnikov regulativnih organov in plačnikov.

Prospektivna ocenjevalna raziskava, ki jo bo vodila Univerza v Kölnu, bo ocenila, kako natančno sistem za podporo odločanju zagotavlja ustrezne in uporabne informacije zdravnikom, bolnikom in njihovim skrbnikom. Podrobne povratne informacije iz vprašalnikov in anket bodo pomagale pri konstantnih izboljšavah platforme in uporabniške izkušnje. Prospektivna validacijska raziskava, ki jo bo vodil projektni partner Regija Stockholm, bo določila diagnostično in napovedno natančnost platforme ter ocenila stopnjo zaupanja v klinično diagnozo pred in po uporabi platforme.

Vzpodbuditi je potrebno nove pristope pri zdravljenju Alzheimerjeve bolezni, ki so danes že na obzorju, podpreti uvajanje in optimalno rabo novih zdravil ter regulatornim organom in plačnikom zagotoviti dokaze za njihovo uporabo. Projekt PROMINENT se bo tega izziva lotil s podporo zdravnikom, da zagotovijo skladnost z ustreznimi smernicami za uporabo in z razvojem okvira za zbiranje dokazov o uporabnosti orodij v praksi pri izboljšavah kliničnih diagnoz, obravnavi bolnikov, uporabi novih tehnologij v zdravstvu in njihove stroškovne učinkovitosti.

»Natančna medicina je prihodnost zdravstvenega varstva, s projektom PROMINENT pa delamo pomemben korak naprej pri izboljšavah diagnosticiranja in zdravljenja nevrodegenerativnih bolezni. Naš cilj je, da zdravnikom zagotovimo individualizirano podporo pri njihovih odločitvah in bolnikom izboljšamo potek njihove bolezni. Vse to lahko dosežemo z individualiziranimi napovednimi modeli ter priporočili, ki bodo temeljila na dokazih. S sodelovanjem priznanih partnerjev smo prepričani, da bo projekt PROMINENT spremenil način pristopa pri obravnavi kognitivnih motenj in tako izboljšal življenje bolnikov po vsej Evropi.« - Dr. Linus Jönsson, profesor zdravstvene ekonomike na Inštitutu Karolinska, vodja projekta.

Projekt PROMINENT ima proračun v višini 11.069.750 €, od tega 6.069.750 € financira pobuda *Inovativna zdravstvena iniciativa (Innovative Health Initiative – IHI)*, 5.000.000 € pa prispevajo ostali partnerji-plačniki.

Projektni partnerji:

- Karolinska Institutet
- Combinostics Oy
- Combinostics US Inc.
- Synapse Research Management Partners SI
- Alzheimer Europe
- Region Stockholm
- BioArctic AB
- Klinikum der Universität Zu Köln
- IHE, Institutet för Hälso- och Sjukvårdsekonomi
- Fundacio Barcelonabeta Brain Research Center
- CHU Hopitaux de Bordeaux
- [Univerzitetni klinični center Ljubljana](#)
- University of Eastern Finland
- Stichting Vumc

>>> Sledite nam na Twitter-ju [@IHI_PROMINENT](#) in bodite seznanjeni s potekom projekta!

Projekt je sofinanciran s strani pobude *Inovativna zdravstvena iniciativa (Innovative Health Initiative – IHI)* v okviru pogodbe št. 101112145. Sredstva zagotavljajo program Evropske unije za raziskave in inovacije *Obzorje Evropa (Horizon Europe)*, združenja *COCIR, EFPIA, Vaccines Europe, EuropaBio, MedTech Europe* ter podjetji *BioArctic AB* in *Combinostics Oy*.

O Inovativni zdravstveni iniciativi (Innovative Health Initiative – IHI)

Cilj *Inovativne zdravstvene iniciative (Innovative Health Initiative – IHI)* je prenos interdisciplinarnih, trajnostnih in na bolnike orientiranih zdravstvenih raziskav in inovacij v resnične koristi za bolnike in družbo ter zagotoviti, da Evropa na tem področju ostane v svetovnem vrhu. Zdravstvene raziskave in zdravstvena nega vse bolj vključujejo različna področja. S podporo projektom, ki ta področja združujejo, pobuda utira pot celostnemu pristopu k zdravstvenemu varstvu, ki bo zajemal preprečevanje, diagnozo, zdravljenje in obravnavo bolezni.

Pobuda *IHI* je sodelovanje med Evropsko unijo in evropskimi industrijskimi združenji, ki predstavljajo farmacevtsko tehnologijo, medicinsko tehnologijo, biotehnologijo, digitalizacijo v zdravstvu in industrijo cepiv, in sicer *COCIR*, *EFPIA* (vključno z *Vaccines Europe*), *EuropaBio* in *MedTech Europe*.

Skupni proračun pobude *IHI* znaša 2,4 milijarde eur. Polovica tega prispeva program Evropske unije za raziskave in inovacije *Obzorje Evropa (Horizon Europe)*. Partnerji pobude *IHI* iz industrije so prispevali 1 milijardo eur, nadaljnjih 200 milijonov eur pa lahko prispevajo tudi druge organizacije, ki se odločijo za sodelovanje.

Več informacij o pobudi lahko najdete na <https://www.ih.europa.eu/>

Izjava o omejitvi odgovornosti

Projekt financirajo Evropska unija, zasebni partnerji in ostala v pobudi sodelujoča podjetja. Ne glede na to, kar je zapisano, so to le stališča in mnenja avtorja in ne odražajo nujno tudi stališč navedenih strank. Nobena od teh strank zato zanje ni odgovorna.

Vodja projekta:

Prof.dr. Linus Jönsson, dr.med.
Karolinska Institutet
linus.jonsson@ki.se

So-vodja projekta:

Dr. Jyrki Lötjönen
Combinostics
jyrki.lotjonen@combinostics.com

Vodja projekta v Sloveniji:

Doc.dr. Milica Gregorič Kramberger, dr.med.
Univerzitetni klinični center Ljubljana
Nevrološka klinika
milica.kramberger@kclj.si

Projekt je sofinanciran s strani pobude *Inovativna zdravstvena iniciativa (Innovative Health Initiative – IHI)* v okviru pogodbe št. 101112145. Sredstva zagotavljajo program Evropske unije za raziskave in inovacije *Obzorje Evropa (Horizon Europe)*, združenja *COCIR*, *EFPIA*, *Vaccines Europe*, *EuropaBio*, *MedTech Europe* ter podjetji *BioArctic AB* in *Combinostics Oy*.

